ALMINE RECH

Aly Helyer
Weight of Love

Jan 16 — Mar 1, 2025 | Brussels

Almine Rech Brussel presenteert met veel plezier ‘Weight of Love, de eerste solotentoonstelling van Aly Helyer bij de galerie, te bezichtigen van 16 januari tot 1 maart 2025.

Het monumentale karakter van de term *Weight of Love* impliceert vaak een atmosfeer van intensiteit en drama, die gewoonlijk wordt geassocieerd met gevoelens van affectie en liefde. Toch is Aly Helyer niet geïnteresseerd in het theatrale. Ze is vooral geïntrigeerd door de meest genuanceerde manifestaties van dergelijke diepe gevoelens als manier om de menselijke conditie te bestuderen. Haar schilderijen onderzoeken de relaties en fysieke handeling van het aanraken als manifestatie van liefde, van uitingen tot interacties en gebaren. Zonder groot narratief of belangrijke stelling brengen ze één fundamentele vraag tot uitdrukking: wat betekent het om mens te zijn?

De liefde zelf kan een last zijn, die zwaar weegt en waaronder iemand gebukt kan gaan. Toch kan zij ook opbeurend en cathartisch aanvoelen, en ons en onze emotionele toestand verheffen. Tussen die twee extremen spelen onze alledaagse interacties en relaties zich af, sommige eenvoudig en evident, andere eerder ingewikkeld en verwarrend. En de tastbare uitkomst van elke relatie is de handeling van het aanraken. Verlegen naar iemand reiken, tegen iemand aanstrijken of iemand voorzichtig aantikken, maar ook liefdevolle omhelzingen, knuffels en kussen of juist confronterend fysiek contact: Helyer synthetiseert deze handelingen met een emotionele intentie in poëtische fragmenten van menselijke complexiteit. Dergelijke tactiele uitingen van gevoelens zijn te vergelijken met de handeling van het schilderen zelf, waarbij het aanbrengen van pigmenten op een oppervlak eveneens wordt gedreven door intentie en emotie. "De taak van de schilder is het creëren van een fysieke aanwezigheid," stelde Cézanne, en op dezelfde manier is het een basale menselijke behoefte om een lichamelijke aanwezigheid uit te drukken en te voelen. De dubbelzinnigheid en onzekerheid van emoties en de het verwarrende van hun manifestatie passen bijzonder goed in een snelle wereld waarin niets als vanzelfsprekend kan worden beschouwd, en Helyer is zich daar volledig van bewust! Dit is misschien wel het duidelijkst in *Smile*, 2024, waarin de gelaatsuitdrukking van één enkele figuur het midden lijkt te houden tussen een verlegen grijns en een bijna veroordelende, starende blik, met asymmetrische, ietwat onlogische trekken die deze vaagheid en dualiteit benadrukken. Helyer kiest over het algemeen suggestieve titels die de sfeer en intrige rondom potentiële narratieven versterken. Tegelijkertijd bieden ze ruimte om de omgeving van de kunstenaar – muziek, een boek dat ze leest of interacties die ze heeft gehad of gehoord – te laten binnensijpelen, wat een relevante, complementaire laag aan haar oeuvre toevoegt.

Op het eerste gezicht lijken de schilderijen helder, kleurrijk, gebaseerd op een tekening en relatief eenvoudig qua inhoud. Maar wanneer ze grondiger worden bestudeerd en bezien in het kader van het bredere oeuvre van de kunstenaar verheffen de wisselwerking tussen kleur, de delicate penseelvoering en oppervlakken, de genuanceerde uitdrukkingen, overlappende perspectieven en dubbelzinnige interacties ze tot een diepzinnige afschildering van het menselijk bestaan en de menselijke relaties. Deze schilderijen, die het resultaat zijn van eindeloze tekensessies waarin elke gelaatstrek en elk element worden verschoven totdat alles op zijn plaats valt, geven blijk van Helyer’s vertrouwen op haar intuïtie en haar drang tot communiceren.

Dit proces kan een schijnbaar 'perfect' gezicht ondermijnen met een extra gelaatstrek die is geleend van een ander perspectief of andere hoek, als knipoog naar de kubistische methode van een meer omvattende representatie. De kunstenaar wordt gedreven door de mogelijkheid om de meest ondoorgrondelijke uitdrukkingen en emoties over te brengen en haar portrettering van denkbeeldige muzen is oprecht en diepgevoeld, waarbij ze oppervlakkig, doorzichtig gedrag vermijdt. Zodra de figuren in die vorm zijn gedefinieerd, worden ze in kleur gemodelleerd, met nadruk op de lichte en donkere gebieden. De in lagen opgebouwde, matte oppervlakken onthullen het fysieke aspect van het proces, en de ongepolijste afwerking laat de onderliggende lagen doorschijnen en creëert een indruk van diepte, volume en zelfs glans en luister. De frequente helderoranje tinten contrasteren rechtstreeks met gedempte en donkere grijstonen, die de aanwezigheid van de personages accentueren en hun leeftijdloze uitstraling en raciale en genderambiguïteit verfijnen.

Vanaf dat punt choreografeert Helyer de relatie tussen de protagonisten en de perspectiefloze ruimtes die worden gesuggereerd door achtergrondelementen zoals behang, kleurveldachtige oppervlakken, architectonische of natuurlijke elementen en incidenteel schaduwspel. Deze omlijsting versterkt de geloofwaardigheid van het beeld, dat uitsluitend functioneert volgens de voorwaarden van het schilderij. Helyer, die werkend vanuit haar unieke persoonlijke perspectief ongeziene relaties en uitdagende veronderstellingen over de werkelijkheid onthult, legt geen objectieve wereld vast, maar een subjectieve beleving van de werkelijkheid – de daad van het waarnemen zelf. De protagonisten, die parallel aan de 'echte wereld' bestaan, zijn bewust doordrongen van een gevoel van menselijkheid via formele elementen die hun sensitieve, melancholische en soms zelfs gebrekkige karakter verheffen en accentueren. Uiteindelijk biedt deze evenwichtig gebalanceerd eenvoud van elementen, compositie en beeldstructuur net genoeg informatie om het oog en de geest stimuleren, terwijl veel meer informatie wordt achtergehouden. "Minder is niet alleen meer, het is ook echter," betoogde David Salle in *How To See*, in een bespreking van het vermogen van Piero della Francesca om zijn beelden te ontdoen van overbodige kunstmatigheid. Deze vereenvoudiging is ook merkbaar in het oeuvre van Helyer.

Hoewel de personages over het algemeen bewegingloos, kalm en daardoor constant of compact lijken, zijn de werken doordrongen van een lichtheid en hebben ze zelfs iets ondeugends, tot uitdrukking gebracht door de subtiele, emotionele sfeer die wordt opgeroepen door de moeilijkst te onderscheiden signalen en micro-expressies van de modellen. Een bijna maniëristische benadering waarin bepaalde kenmerken worden overdreven – zoals de lengte van de nek, gelaatstrekken en verhoudingen – voegt een vleugje asymmetrie of onnatuurlijke elegantie toe en benadrukt de hedendaagse preoccupatie met het uiterlijk. Door de toevoeging van houdingen en composities die soms doen denken aan modefotografie en incidentele nadruk op kleding blijft het werk van Helyer uitdrukkelijk hedendaags, hoewel het een rijk scala aan historische verwijzingen bevat. De knipogen naar de mode-industrie en de presentatie van modellen zinspelen ook op de onechtheid, kunstmatigheid en de gevoelens van ontoereikendheid of minderwaardigheid die deze vaak oproept. Het jonge uiterlijk van de protagonisten speelt in op het fenomeen van leeftijdsgebonden aantrekkingskracht en het gebruik van jeugdigheid, vitaliteit, energie en schoonheid om levendigheid en aantrekkelijkheid over te brengen. De muzen van Helyer worden afgebeeld in dubieuze omstandigheden, gedragen zich heimelijk en hebben op een afstandelijke manier interactie met hun omgeving. Zo belichamen ze de terughoudendheid en dominantie van de jeugdcultuur terwijl ze het coole en chique karakter ervan onthullen, vermengd met vreemdheid en ongemakkelijkheid. Af en toe zijn de personages in gezelschap van een dier, dat niet alleen symboliek (vrijheid, liefde, loyaliteit en dergelijke) toevoegt, maar het idee van liefde als fundamenteel aspect van de menselijke ervaring verder uitbreidt, een aspect dat vormend is voor onze acties, relaties en identiteit.

— Saša Bogojev, schrijver en curator